

**ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2**
**Leadership of Administrators Affecting to School Administration
in Educational Opportunity Expansion Schools under
Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2**

จิตราวดี วังกานนท์¹ และ พรศักดิ์ สุจริตรักษ์²
Jitrawadee Wangkanon¹ and Pornsak Sucharitrak²

Received: May 17, 2021; Revised: June 18, 2021; Accepted: June 25, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ระดับประสิทธิผลการบริหารงาน และ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 558 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 36 คน และครู 522 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลาย

¹นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

E-mail : jit.wangkanon@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

E-mail : dr_singha@hotmail.com

¹Faculty of Education Program in Educational Administration, Muban Chom Bueng Rajabhat University,

E-mail : jit.wangkanon@gmail.com

²ADVISOR of Education Program in Educational Administration, Muban Chom Bueng Rajabhat

E-mail : dr_singha@hotmail.com

ขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบชี้แนะ ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ และด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน 2. ประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (X_4) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_3) และภาวะผู้นำแบบชี้แนะ (X_1) ซึ่งส่งผลทางบวก และตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนได้ร้อยละ 64.00 และส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y_{\text{tot}} = -.079 + .583X_4 + .310X_3 + .134X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{\text{tot}} = .640X_4 + .301X_3 + .131X_1$$

คำสำคัญ ภาวะผู้นำ, การบริหารงาน, โรงเรียนขยายโอกาส

ABSTRACT

The purposes of this research were to studied 1) the level of leadership of administrators 2) the level of effective management in schools and 3) study the leadership of administrators affecting to school administration in opportunity expansion schools under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 36 schools under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 using the stratified random sampling. The instrument use for collecting data was 5 rating scales questionnaire with reliability 0.88. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, means, standard deviation and stepwise multiple regression analysis. The research findings/results were as follows:

1. The leadership of administrators under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 were a high level. When considering each aspect, it was found that it was at the high level in all aspects. By sorting the average value from highest to lowest as follows participative leader, Directive leader, Achievement-oriented leader, and Supportive leader.
2. The level of effective management in schools under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 were a high level. When considering each aspect, it was found that it was at the high level in all aspects. By sorting the average value from highest to lowest as follows the ability to solve school problems, ability to modify and improve the school, the ability to produce students with high academic achievement, and the ability to develop students to have a positive attitude.
3. The leadership of administrators in achievement-oriented leader (X_4) participative leader (X_3) and directive leader (X_1) affective to effective management in schools under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2. Which can be written as follows

$$Y_{\text{tot}} = -.079 + .583X_4 + .310X_3 + .134X_1$$

$$Z_{\text{tot}} = .640X_4 + .301X_3 + .131X_1$$

Keywords: leadership, administration, opportunity expansion schools

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของพัฒนาทุนมนุษย์ และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรม และสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลายตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่นซึ่งเป็นการวางรากฐานการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วม (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561)

ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับองค์กรทุกประเภทไม่ว่าองค์กรของรัฐหรือเอกชน เพราะองค์การจะมีความเจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำหรือไม่เพียงใดนั้น สาเหตุหนึ่งมาจากการที่ผู้บริหารในองค์กรนั้นมีภาวะผู้นำเพียงพอที่โน้มน้าวให้บุคลากรทำงานให้แก่องค์การตามเป้าหมายที่วางไว้

หรือไม่ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2551) ในการจัดการศึกษาทุกระดับ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การพัฒนาคนเกิดการขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งความสามารถในการระดมและใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบได้ว่าเป็นจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน นำไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำสถานศึกษา จำต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ตลอดจนต้องมีภาวะผู้นำ เพื่อนำสถานศึกษาบรรลุมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (ธีรดา สิบวงษ์ชัย, 2553) ดังนั้น ปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดของผู้บริหารในการนำพาองค์กรให้ยอดเยี่ยมและเจริญก้าวหน้าก็คือ ภาวะผู้นำ องค์การใดมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดี มีความสามารถ ย่อมสามารถนำองค์กรสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมาย ในทางตรงกันข้ามหากองค์กรใดมีผู้บริหารที่ด้อยคุณภาพ ย่อมทำลายขวัญและกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา อันจะนำไปสู่ผลผลิตที่ต่ำลง และผลการดำเนินงานที่ล้มเหลว (ภารดี อนันต์นาวิ, 2551)

ประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่งในศาสตร์ทางการบริหารและองค์การ นับว่าเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด องค์การจะยอดเยี่ยมและมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลขององค์การ ถ้าองค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์จะสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ถ้าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์องค์การจะล่มสลายไปในที่สุด ดังนั้น ประสิทธิผลจึงมีความสำคัญต่อองค์การ ดังนี้ 1) ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การ การจัดตั้งองค์การย่อมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนเพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการหรือไม่ 2) ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนด การดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อมต้องมีการวางแผน กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การใช้อำนาจหน้าที่การบริหาร การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน 3) ประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์ เปรียบเทียบผลงานที่ดำเนินการได้ตามแผนงานกับวัตถุประสงค์ขององค์การที่คาดหวัง ถ้าผลของงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังขององค์การ แสดงว่าองค์การมีประสิทธิผล โดยประสิทธิผลอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับคือ 1) ประสิทธิผลของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้บังเกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า เหมาะสมดีกับงาน ตรงกับความคาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ สังคม และผู้จะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และ 2) ประสิทธิผลขององค์การ คือ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2551 อ้างอิงจาก ธงชัย สันติวงษ์, 2537) ซึ่ง แชมมอนส์, ฮิลล์แมน, และมอร์ทิมอร์

(Sammons, Hillman, & Mortimore, 1994) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สอดคล้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ จะประกอบด้วย ความเป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพ มีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีสภาพแวดล้อมที่ดี มุ่งเน้นคุณภาพการเรียนการสอน มีจุดประสงค์การสอนที่ชัดเจน มีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีระบบการเสริมแรงทางบวก มีระบบการติดตามความสำเร็จของผู้เรียน ส่งเสริมสิทธิและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน มีการร่วมมือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีการพัฒนาองค์กรอยู่ตลอดเวลา และแฮนสัน (Hanson, 1996) ได้เสนอลักษณะของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลจะประกอบด้วย มีการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน บรรยากาศสนับสนุนการเรียนรู้ มีการติดตามกำกับกระบวนการเรียนการสอน บุคลากรมีมาตรฐาน ส่งเสริมการรักษาวินัยของผู้เรียน และมีการจัดสภาพแวดล้อมและสวัสดิการการทำงานจากการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมา ดังเช่น สุพิช จุ้ยกลาง (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด สอดคล้องกับ ขนิษฐา ก้อนเพชร (2559) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมา ดังเช่น ปรีชา ทศนัลละไม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3 พบว่า ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด สอดคล้องกับ อำภา ปิยะมัย (2549) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต 2

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 558 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 36 คน และครู 522 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 226 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 36 คน และครู จำนวน 190 คน ได้มาจากการเปิดตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha = .05$) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นในการสุ่ม และใช้การสุ่มตัวอย่างสถานศึกษาในแต่ละอำเภอด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) และเพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ส่วนครูใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลาก

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาด

	อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม
1	โพธาราม	12	155	167	12	56	68
2	บ้านโป่ง	14	227	241	14	83	97
3	ดำเนิน						
	สะตวก	8	110	118	8	40	48

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
	สถานศึกษา	สถานศึกษา		สถานศึกษา		
4 บางแพ	2	30	32	2	11	13
รวม	36	522	558	36	190	226

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ ตำแหน่งปัจจุบัน และที่ตั้งของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยผู้วิจัยประยุกต์จาก ทฤษฎีวิถีทางและเป้าหมาย (Path-goal theory) ของ โรเบิร์ต เฮ้าส์ (Robert House) จำนวน 4 องค์ประกอบ โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบรวม 4 ตัวแปรย่อย มีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 40 ข้อ (Robbins, 1990)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงาน โดยผู้วิจัยประยุกต์แนวคิดของฮอย และ มิสเกล (Hoy & Miskel, 2001)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาต่าง ๆ ทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับมา จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 95.58

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดกระทำข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับคืนมา

2. จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์

3. นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่งปัจจุบัน และที่ตั้งของโรงเรียน ใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร และประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร/ประสิทธิผลการบริหารงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร/ประสิทธิผลการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร/ประสิทธิผลการบริหารงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร/ประสิทธิผลการบริหารงาน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร/ประสิทธิผลการบริหารงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 216)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ระดับ
1. ภาวะผู้นำแบบชี้แนะ (X_1)	4.39	0.25	มาก	2
2. ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2)	4.36	0.28	มาก	4
3. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_3)	4.45	0.24	มาก	1
4. ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (X_4)	4.37	0.28	มาก	3
รวม (X_{tot})	4.39	0.22	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.22) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.24) ด้านภาวะผู้นำแบบชี้แนะ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.25) ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.28) และด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.28)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 216)

ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Y_1)	4.43	0.30	มาก
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (Y_2)	4.39	0.25	มาก
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (Y_3)	4.45	0.30	มาก
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาโรงเรียน (Y_4)	4.48	0.42	มาก
รวม (Y_{tot})	4.44	0.25	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.25) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก

มากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.42) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.30) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.30) และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.25)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในภาพรวม

ตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการ	R	R ²	S.E.	สัมประสิทธิ์ถดถอย		t	Sig.
				พหุคูณ			
				β	Beta		
ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (X ₄)	.884	.781	.043	.583	.640	13.436**	.000
ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X ₃)	.917	.841	.032	.310	.301	9.619**	.000
ภาวะผู้นำแบบชี้แนะ (X ₁)	.921	.848	.044	.134	.131	3.044**	.003
ค่าคงที่			.157	-.079		-.506	.614
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01				Residual = 2.072			
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05				F = 393.939			
				Sig F = .000			

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับขั้นตอน คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (X₄) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X₃) และภาวะผู้นำแบบชี้แนะ (X₁) ซึ่งส่งผลทางบวก

ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ถูกคัดเลือกเข้ามามีค่าดังกล่าว มีอำนาจการทำนายหรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (beta) เรียงตามลำดับการคัดเลือกดังนี้ .583, .310 และ .134 ตามลำดับ การคัดเลือกเข้าสมการในแต่ละขั้นตอนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .884, .917 และ .921 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R²) เท่ากับ .781, .841 และ .848 ตามลำดับ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย (S.E.) เท่ากับ .043, .032 และ .044 ตามลำดับ ความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันทำนายผลของประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนได้ร้อยละ 64.00 และส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน เขียนเป็นสมการถดถอยจากคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y_{\text{tot}} = -(0.079) + .583(X_4) + .310(X_3) + .134(X_1)$$

และเขียนเป็นสมการถดถอยคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z_{\text{tot}} = .640(X_4) + .301(X_3) + .131(X_1)$$

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

1.ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมด้านภาวะผู้นำแบบชี้แนะ ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ และด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน

2.ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

3.ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านภาวะผู้นำแบบชี้แนะ ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

จากผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ได้แก่ การช่วยให้บุคลากรได้รับการประสานงานและแนะนำการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ช่วยประสานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดให้ดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกัน โดยเฉพาะในช่วงที่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดอยู่ในระหว่างการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างส่วนต่าง ๆ รวมถึงการช่วยให้นักวิชาการในสถานศึกษาบรรลุถึงความต้องการต่าง ๆ ทั้งในด้านความพึงพอใจ และเป้าหมายส่วนบุคคล โดยจะเป็นผู้ที่ชักชวน จูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความยินดีและมีความเต็มใจที่จะร่วมมือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมทรง สุทัศน์จินดา (2559) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพสัมพันธภาพระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตรในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิดา บุรณจันทร์ (2550) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำทุกด้านในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ 2) ภาวะผู้นำด้านการท้าทายและกล้าเผชิญกับกระบวนการ และภาวะผู้นำด้านการบำรุงขวัญและกำลังใจ สัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์การมากที่สุด ส่วนวุฒิการศึกษาของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลด้านการพัฒนาทางวิชาการของผู้เรียน อายุของผู้ตอบแบบสอบถามมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลด้านการพัฒนาทางวิชาชีพและคุณภาพของอาจารย์ ขนาดของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลด้านการเป็นระบบเปิดและความสัมพันธ์ชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ให้ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความเป็นมิตร มีการกล่าวให้กำลังใจในการปฏิบัติงานแก่คณะครู และยกย่องชมเชยแก่คณะครูเมื่อผลการปฏิบัติงานแล้วเสร็จตามเป้าหมาย
2. ประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงออกถึงการเป็นผู้มี

คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และพัฒนานักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ได้ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยดังกล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้แพร่หลายออกไป และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานในสถานศึกษา
2. ศึกษาบทบาทการบริหารงานของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา ก้อนเพชร. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรดา สืบวงศ์ชัย. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิธิดา บุณจันทร. (2550). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรีชา ทศนัลละไม. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนต์รี.
- สมทรง สุทัศน์ะจินดา. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สุพิช จุ้ยกลาง. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- นครรราชสีมา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). นครรราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครรราชสีมา.
- อำภา ปิয়ারมย์. (2549). *การศึกษาภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก*. ปริญญานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Hanson, Mark E. (1996). *Educational Administration and Organizational Behavior*.
Boston: Allyn and Bacon.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.
- Robbins, S. P. (1990). *Organization theory: Structure, design and applications*
(3rd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Sammons, P., Hillman, J., & Mortimore, P. (1994). *Key characteristics of effective school:
A review of school effectiveness research*. London: Office for standards in
Education.